

Byla C-549/22**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2022 m. rugpjūčio 18 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Centrale Raad van Beroep (Nyderlandai)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2022 m. rugpjūčio 15 d.

Apeliantė:

X

Kita apeliacinio proceso šalis:

Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank

Pagrindinės bylos dalykas

Pagrindinėje byloje nagrinėjamas X ir *Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank* (Socialinio draudimo įstaigos valdančioji taryba, toliau – *Svb*) ginčas dėl X gaunamų maitintojo netekimo išmokų sumažinimo.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Šis pagal SESV 267 straipsnį pateiktas prašymas susijęs su Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių susitarimo, įsteigiančio Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Alžyro Liaudies Demokratinės Respublikos asociaciją (toliau – Asociacijos susitarimas), 68 straipsnio 4 dalies tiesioginiu taikymu, subjektine taikymo sritimi ir išaiškinimu. Visų pirma keliamas klausimas, ar pagal šią nuostatą draudžiama Nyderlandų mokamas maitintojo netekimo išmokas sumažinti dėl aplinkybės, kad jų gavėja gyvena Alžyre.

Prejudiciniai klausimai

1. Ar Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalis turi būti aiškinama taip, kad ji taikoma Alžyre gyvenančiam maitintojo (miręs darbuotojas) netekusiam asmeniui, kuris gaunamas maitintojo netekimo išmokas norėtų perkelti į Alžyrą?

Jei taip:

2. Ar Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalis, atsižvelgiant į jos tekstą, prasmę ir tikslą, turi būti aiškinama taip, kad ji taikoma tiesiogiai, taigi asmenys, kuriems ši nuostata taikoma, turi teisę ja tiesiogiai remtis valstybių narių teismuose, siekdami, kad būtų netaikomos su ja nesuderinamos nacionalinės teisės normos?

Jei taip:

3. Ar Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama taikyti gyvenamosios vietos valstybės principą, kaip jis suprantamas pagal *Algemene nabestaandenwet* (Bendrasis maitintojo netekusių asmenų įstatymas) 17 straipsnio 3 dalį, kai taikant šį principą apribojamas maitintojo netekimo išmokų perkėlimas į Alžyrą?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

Asociacijos susitarimo 1, 68 ir 70 straipsniai

Pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Bendrijos pozicijos asociacijos taryboje, įsteigtoje Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių susitarimu, kuriuo įsteigta Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Alžyro Liaudies Demokratinės Respublikos asociacija, dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo nuostatų¹ (toliau – Pasiūlymas dėl asociacijos tarybos sprendimo) 2 ir 4 straipsniai

Reglamento (EB) Nr. 883/2004 70 straipsnio 3 dalis

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Wet Woonlandbeginsel in de sociale zekerheid (Įstatymas dėl gyvenamosios vietos valstybės principo socialinės apsaugos srityje)

Algemene nabestaandenwet (Bendrasis maitintojo netekusių asmenų įstatymas) 17 straipsnio 3 dalis

¹ COM (2007) 790 *final*, 2007 m. gruodžio 12 d.

Faktinių aplinkybių ir pagrindinės bylos santrauka

- 1 2012 m. liepos 1 d. Nyderlanduose įsigaliojo Įstatymas dėl gyvenamosios vietos valstybės principo socialinės apsaugos srityje (toliau – *Wwsz*). Šiuo įstatymu, nustatant vadinamąjį gyvenamosios vietos valstybės principą, siekiama apriboti išmokų perkėlimą į ne ES valstybes. Tiek, kiek išmokų perkėlimas į šias valstybes dar vyksta, Nyderlandų mokamos išmokos, susijusios su Nyderlanduose taikomu minimaliuoju darbo užmokesčiu arba skirtos tam tikroms išlaidoms padengti ir mokamos ne Nyderlanduose, turi būti pritaikomos prie vietos atskaitos verčių.
- 2 Įsigaliojus *Wwsz* buvo pakeista, be kita ko, Bendrojo maitintojo netekusių asmenų įstatymo 17 straipsnio 3 dalis. Pagal šį pakeitimą išmokų gavėjams, gyvenantiems ne Nyderlanduose, ne ES valstybėje narėje, ne kitoje valstybėje, kuri yra Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimo šalis, arba ne Šveicarijoje, mokamos išmokos, sudarančios tam tikrą Nyderlanduose taikomas maitintojo netekimo išmokų sumos procentinę dalį. Alžyro atveju ši procentinė norma 2013 m. buvo 60 %, o nuo 2016 m. – 40 %.
- 3 Nuo 1999 m. sausio 1 d. X, kaip maitintojo (savo mirusio sutuoktinio, kuris dirbo ir buvo apdraustas Nyderlanduose) netekęs asmuo, turi teisę gauti maitintojo netekimo išmokas. Nuo 2000 m. sausio 1 d. šios išmokos perkeliamos į Alžyrą, kur X gyvena. Nuo 2013 m. sausio 1 d. taikomas gyvenamosios vietos valstybės principas, dėl to X gaunamos maitintojo netekimo išmokos buvo gerokai sumažintos. Pagal suformuotą *Centrale Raad van Beroep* (Socialinės apsaugos ir valstybės tarnybos bylų apeliacinis teismas, toliau – *CRvB*) jurisprudenciją išmokų mažinimas taikant gyvenamosios vietos valstybės principą laikytinas šių išmokų perkėlimo apribojimu. Šalys nesutaria dėl to, ar pagal Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalį toks apribojimas nėra draudžiamas.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 4 X teigia, kad sumažinus išmokas nebeturi lėšų pragyventi.
- 5 *Svb* laikosi nuomonės, kad pagal Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalį nedraudžiama taikyti gyvenamosios vietos valstybės principo X gaunamoms maitintojo netekimo išmokoms. Tai nėra tiesiogiai taikoma nuostata, kurios turinys būtų įpareigojimas perkelti išmokas. *Svb* nurodo, jog iš Asociacijos susitarimo 70 straipsnio matyti, kad 68 straipsnyje nustatytos bendrosios sąlygos, kuriomis asociacijos taryba turi priimti sprendimą, bet sprendimas dar nėra priimtas. *Svb* manymu, iš Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalies nekyla aiškaus ir tikslaus įpareigojimo perkelti išmokas. Šioje nuostatoje nėra aiškaus įpareigojimo administraciniais organams, o vartojama terminologija susijusi su valiutos apribojimų panaikinimu. Atsižvelgiant į susitarimo prasmę ir tikslą darytina tokia pat išvada. Teisingumo Teismas nėra pateikęs aiškios nuomonės dėl galimo tiesioginio 68 straipsnio 4 dalies taikymo ir šios nuostatos reikšmės. Vis

dėlto, *Svb* nuomone, Sprendime *Kziber*² Teisingumo Teismas netiesiogiai paneigė tiesioginį panašios Asociacijos susitarimo su Maroku nuostatos taikymą. Galiausiai nėra aiški subjektinė šios nuostatos taikymo sritis. *Svb* abejoja, ar maitintojo netekę asmenys, kurie patys nėra (nebuvo) darbuotojai, gali remtis šia nuostata.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

- 6 *CRvB* nurodo, kad Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalies išaiškinimas svarbus ne tik dėl Nyderlandų į Alžyrą perkeliamų išmokų, bet ir dėl išmokų perkėlimo į kitas valstybes, su kuriomis ES yra sudariusi asociacijos susitarimus, kuriuose yra panaši nuostata. Nyderlandų vyriausybės politika, pagal kurią išmokų perkėlimas į ne ES valstybes susiejamas su susitarimais dėl šių išmokų teisėtumo įgyvendinimo ir tam tikrų išmokų dydis pakoreguojamas pagal gyvenimo lygį atitinkamoje gyvenamosios vietos valstybėje, gali būti nesuderinama su tokiais nuostatomis. Šiuo klausimu *Svb* visų pirma nurodė *Algemeen Verdrag inzake sociale zekerheid tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Marokko* (Bendrasis Nyderlandų Karalystės ir Maroko Karalystės susitarimas dėl socialinės apsaugos), į kurį taip pat įtrauktas gyvenamosios vietos valstybės principas.

Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalies subjektinė taikymo sritis

- 7 Visų pirma kyla klausimas, ar X, kuri pati nebuvo darbuotoja, kaip tai suprantama pagal Asociacijos susitarimą, kaip maitintojo netekęs asmuo patenka į šio susitarimo 68 straipsnio 4 dalies taikymo sritį.
- 8 Pagal Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalį darbuotojai turi teisę maitintojo netekimo pensijas laisvai perkelti į Alžyrą. Kitaip nei 1 ir 3 dalyse, 4 dalyje minimi tik darbuotojai, o ne galimai su jais ES kartu gyvenantys šeimos nariai. Taip pat nekalbama apie maitintojo netekusius asmenis. Todėl nevisiškai aišku, ar šią nuostatą reikia suprasti taip, kad tik darbuotojai, įskaitant teisę gauti pensiją turinčius asmenis, gali laisvai perkelti savo valstybėje narėje įgytą pensiją, ar ši nuostata taip pat susijusi su maitintojo netekimo pensija, kurią gali gauti maitintojo netekę asmenys po šių darbuotojų mirties.
- 9 Jei į šios nuostatos taikymo sritį patenka ir teisę gauti išmokas turintys asmenys, kurie yra maitintojo netekę asmenys, kyla klausimas, ar išmokų sumas į Alžyrą laisvai perkelti gali tik Nyderlanduose gyvenantys teisę gauti išmokas turintys asmenys, ar šia nuostata gali remtis ir Alžyre gyvenantys teisę gauti išmokas turintys asmenys. *CRvB* manymu, pastarąjį teiginį patvirtina tai, kad pagal Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalį taikoma išimtis dėl laisvo specialiųjų neįmokinių išmokų perkėlimo. Ši išimtis, atrodo, grindžiama Reglamento Nr. 883/2004 70 straipsnio 3 dalimi, pagal kurią šio reglamento

² 1991 m. sausio 31 d. Sprendimas *Kziber*, C-18/90, EU:C:1991:36.

7 straipsnis, kuriame reguliuojamas išmokų perkėlimas, netaikomas specialioms neįmokinėms išmokoms pinigais. Pagal šio reglamento 70 straipsnio 4 dalį tokios išmokos mokamos tik toje valstybėje narėje, kurioje atitinkamas asmuo gyvena, pagal jos teisės aktus. Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalyje numatyta išimtis turi prasmę tik tuomet, kai pagrindinė taisyklė taikoma teisę gauti išmokas turintiems asmenims, gyvenantiems ne valstybėje narėje, kuri turi mokėti tas išmokas.

- 10 Siekiant paaiškinti šios nuostatos tikslą, galima remtis ir Pasiūlymu dėl asociacijos tarybos sprendimo. Pagal šio sprendimo 2 straipsnį sprendimas taikomas darbuotojams, kurie yra Alžyro piliečiai, ir atitinkamiems maitintojo netekusiems asmenims. Pagal šio sprendimo 4 straipsnį maitintojo netekimo išmokos negali būti mažinamos, keičiamos, sustabdomos, panaikinamos ar konfiskuojamos remiantis tuo, kad išmokos gavėjas gyvena Alžyre. Vis dėlto šis sprendimas dar nepriimtas.
- 11 Platų Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalies subjektinės taikymo srities aiškinimą taip pat galima grįsti argumentu, kad su šio susitarimo tikslu ir prasme gali būti laikoma nesuderinama tai, kad Alžyro darbuotojų, kuriems taikomi arba per kurių darbo laikotarpį buvo taikomi valstybės narės teisės aktai, šeimos nariams, kurie yra maitintojo netekę asmenys, ir įpėdiniams nesuteikiama tinkama apsauga.
- 12 Jei apeliantė, atsižvelgiant į jos padėtį, patektų į Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalies taikymo sritį, reikėtų atsakyti į toliau keliamus klausimus.

Tiesioginis Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalies taikymas

- 13 Remiantis suformuota Teisingumo Teismo jurisprudencija, ES ir trečiosios valstybės susitarimo nuostata laikytina taikoma tiesiogiai, kai, atsižvelgiant į tos nuostatos formuluotę ir į susitarimo prasmę ir tikslą, ja nustatytas aiškus ir tikslus įpareigojimas, kurio vykdymas arba poveikis nepriklauso nuo kito teisės akto išleidimo.
- 14 Asociacijos susitarimo 68 straipsnio vykdymas ir poveikis, atrodo, priklauso nuo kitų teisės aktų. Šiame straipsnyje nustatyti keli bendrieji principai, kurių tikslus materialinis turinys pagal 70 straipsnio 1 dalį turi būti sureguliuotas asociacijos tarybos sprendimu. Be to, siekiant užtikrinti veiksmingą įgyvendinimą, turi būti nustatyta susijusių valstybių bendradarbiavimo administravimo ir kontrolės srityse tvarka. Pagal 70 straipsnio 2 dalį ši tvarka nustatoma sprendimu. Atsižvelgiant į tai, dėl Asociacijos susitarimo 70 straipsnio, atrodo, negalima tiesiogiai taikyti 68 straipsnio.
- 15 Vis dėlto aplinkybė, kad 68 straipsniui įgyvendinti turi būti nustatytos kitos materialinės ir administravimo apimančios taisyklės, dar nereiškia, kad nė viena šios nuostatos dalis negali būti taikoma tiesiogiai. Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad nediskriminavimo principas socialinės apsaugos srityje

ankstesniuose EEB ir atitinkamai Maroko ir Alžyro bendradarbiavimo susitarimuose ir panašios Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių asociacijos susitarimo su Maroku nuostatos taikomos tiesiogiai, nors šiose nuostatose taip pat numatyta priimti kitus sprendimus (žr. visų pirma Teisingumo Teismo sprendimus *Kziber*³ ir *Krid*⁴ bei nutartis *Echouikh*⁵ ir *El Youssfi*⁶). Teisingumo Teismas laikė svarbia aplinkybę, kad bendradarbiavimo susitarimo tikslas – skatinti bendrą susitarimo šalių bendradarbiavimą – patvirtina, jog 1 dalyje įtvirtintu nediskriminavimo principu galima tiesiogiai reglamentuoti asmens teisinę padėtį.

- 16 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos taip pat galima daryti išvadą, kad tokia nuostata, kaip Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 2 dalis, kuri yra susijusi su įgytų draudimo, darbo pagal darbo sutartį ir gyvenimo šalyje laikotarpių sumavimu, negali būti taikoma tiesiogiai. Teisingumo Teismo manymu, dėl galimų techninio pobūdžio problemų reikalingos kitos koordinavimo priemonės tam, kad būtų galima praktikoje taikyti tokioje nuostatoje numatytą įpareigojimą (sprendimai *Taflan-Met*⁷ ir *Sürül*⁸).
- 17 *CRvB* manymu, Teisingumo Teismas dar nėra pateikęs aiškios nuomonės klausimu, ar Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalis – arba panašios ankstesnių bendradarbiavimo susitarimų su Alžyru ar Maroku arba asociacijos susitarimų su kitomis valstybėmis nuostatos – taikoma tiesiogiai. Vis dėlto Sprendimo *Krid* 21 punkte galima rasti užuominą, kad Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys, kalbant apie jų įgyvendinimą arba poveikį, priklauso nuo kito teisės akto išleidimo.
- 18 Iš Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalies formuluotės matyti, kad pirmiausia siekiama panaikinti valiutos apribojimus, ir gali kilti (tam tikrų) abejonių dėl to, ar joje taip pat nustatytas administraciniams organams taikomas įpareigojimas perkelti išmokas Alžyre gyvenančių asmenų naudai ir, jei taip, ar pagal šią nuostatą nedraudžiama taikyti gyvenamosios vietos valstybės principo. Aplinkybė, kad kurią nors Asociacijos susitarimo nuostatą dar turi išsamiau išaiškinti Teisingumo Teismas, neeliminuoja galimybes, kad išsamiau išaiškinus tą nuostatą paaiškės, jog ja nustatytas pakankamai aiškus ir tikslus įpareigojimas, kuris gali būti taikomas tiesiogiai.
- 19 Asociacijos susitarimo tikslas, be kita ko, yra skatinti ekonominį, socialinį, kultūrinį ir finansinį susitarimo šalių bendradarbiavimą, taigi juo sukuriama

³ Žr. I išnašą.

⁴ 1995 m. balandžio 5 d. Sprendimas *Krid*, C-103/94, EU:C:1995:97.

⁵ 2006 m. birželio 13 d. Nutartis *Echouikh*, C-336/05, EU:C:2006:394.

⁶ 2007 m. balandžio 17 d. Nutartis *El Youssfi*, C-276/06, EU:C:2007:215.

⁷ 1996 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *Taflan-Met ir kt.*, C-277/94, EU:C:1996:315.

⁸ 1999 m. gegužės 4 d. Sprendimas *Sürül*, C-262/96, EU:C:1999:228.

glaudesnės ES ir atitinkamos trečiosios valstybės sąsajos⁹. Todėl Asociacijos susitarimo prasmė ir tikslas taip pat neprieštarauja tam, kad šio susitarimo 68 straipsnio 4 dalis būtų taikoma tiesiogiai.

- 20 Jei 68 straipsnio 4 dalyje taip pat nustatytas administraciniams organams taikomas įpareigojimas perkelti išmokas Alžyre gyvenančių asmenų naudai, negalima taip paprastai teigti, kad tokiam įpareigojimui įvykdyti nėra reikalingas kitas teisės aktas. Remiantis 70 straipsnio 2 dalimi, turi būti nustatoma administracinio bendradarbiavimo, kuriuo būtų suteikiamos reikiamos administravimo ir kontrolės garantijos, tvarka. Nesant tokių garantijų, perkeltinų išmokų teisėtumas negali būti užtikrinamas arba gali būti užtikrinamas gerokai mažesniu mastu. Dėl šios priežasties būtų galima preziumuoti, kad asmuo negali tiesiogiai remtis Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalimi.
- 21 Galima pateikti ir priešingą argumentą – Teisingumo Teismas Sprendime *Akdas*¹⁰ nurodė, jog asmuo teisme gali tiesiogiai remtis EEB ir Turkijos asociacijos tarybos sprendimo Nr. 3/80¹¹ 6 straipsnio 1 dalies nuostata dėl perkėlimo ir tam nereikia papildomų įgyvendinimo nuostatų. Vis dėlto šis sprendimas susijęs ne su nuostata, kuria nustatomi principai, o su nuostata, kuria aiškiai, tiksliai ir besąlygiškai draudžiama sumažinti, pakeisti, sustabdyti ir nutraukti išmokų mokėjimą ar konfiskuoti jas dėl to, kad teisę į jas turintis asmuo gyvena Turkijoje ar kitos valstybės narės teritorijoje. Be to, teisinės Sprendimo *Akdas* aplinkybės yra kitokios nei šiuo atveju nagrinėjama situacija. Iš Sprendimo *El-Yassini*¹², kuris susijęs su EEB ir Maroko susitarimu, matyti, kad esama esminių skirtumų tarp EEB ir Turkijos susitarimo ir EEB ir Maroko susitarimo teksto, dalyko ir tikslo. Dėl šios priežasties Teisingumo Teismo jurisprudencija, susijusi su EEB ir Turkijos susitarimu, negali būti pritaikoma EEB ir Maroko susitarimui. Ko gero, tai pasakytina ir apie Asociacijos susitarimą su Alžyru. Beje, Sprendime *El-Yassini* buvo kalbama apie atsisakymą darbuotojui iš Maroko pratęsti leidimą gyventi šalyje, o ne apie išmokų perkėlimą. Be to, Sprendimas *Akdas* susijęs ne su Asociacijos susitarimu su Turkija nuostatos išaiškinimu, o su Sprendimo Nr. 3/80, kuris buvo priimtas remiantis Asociacijos susitarimo Papildomo protokolo 39 straipsniu ir, kaip Teisingumo Teismas nusprendė Sprendime *Taflan-Met*, jau buvo įsigaliojęs, išaiškinimu. Todėl *CRvB* nėra tikras, ar Sprendime *Akdas* suformuota jurisprudencija taikytina ir Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 daliai.

⁹ Generalinio advokato A. M. La Pergola išvada byloje *Sürül*, C-262/96, EU:C:1998:55.

¹⁰ 2011 m. gegužės 26 d. Sprendimas *Akdas ir kt.*, C-485/07, EU:C:2011:346.

¹¹ 1980 m. rugsėjo 19 d. Asociacijos tarybos sprendimas Nr. 3/80 dėl Europos Bendrijoms priklausančių valstybių narių socialinės apsaugos sistemų taikymo darbuotojams turkams ir jų šeimos nariams.

¹² 1999 m. kovo 2 d. Sprendimo *Eddline El-Yassini*, C-416/96, EU:C:1999:107, 61 punktą.

- 22 Atsižvelgdamas į pirmiau išdėstytus argumentus, *CRvB* pateikė Teisingumo Teismui klausimą, ar darbuotojai iš Alžyro arba atitinkami maitintojo netekę asmenys gali tiesiogiai remtis Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalimi.

Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalies taikymo sritis

- 23 *CRvB* nuomone, Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalimi, pagal kurią tam tikros išmokos gali būti laisvai perkeliamos į Alžyrą taikant įprastus tarifus, nustatytas ir įpareigojimas perkelti išmokas Alžyre gyvenančių asmenų naudai; vis dėlto tai dar nereiškia, kad pagal šią nuostatą taip pat draudžiama mažinti išmokas taikant gyvenamosios vietos valstybės principą.
- 24 10 punkte nurodytas Pasiūlymas dėl asociacijos tarybos sprendimo galėtų būti svarbus ir šiuo aspektu. Pagal siūlomo sprendimo 4 straipsnį tam tikros išmokos negali būti mažinamos, keičiamos, sustabdomos, panaikinamos ar konfiskuojamos remiantis tuo, kad išmokos gavėjo gyvenamoji vieta yra Alžyro teritorijoje. Dėl panašios EEB ir Turkijos asociacijos tarybos sprendimo Nr. 3/80 nuostatos Teisingumo Teismas Sprendime *Akdas* nurodė, kad šiuo teisės aktu pagrindžiamas draudimas kaip nors apriboti išmokų, į kurias atitinkami Turkijos piliečiai įgijo teisę pagal valstybės narės teisės aktus, perkėlimą ir įtvirtinamas principas, kad negali būti nustatoma jokių gyvenamosios vietos sąlygų. Nors 10 punkte minėtas sprendimas (dar) nepriimtas, jame gali būti atspirties taškų dėl Asociacijos susitarimo 68 straipsnio 4 dalies išaiškinimo. Tokiu atveju išaiškinimas būtų akivaizdus, analogiškai kaip Sprendime *Akdas*.